

Voorwoord

In de Onderzoekschool voor Wetgevingsvraagstukken, verbonden aan het Schoor-dijk Instituut van de Juridische Faculteit, Universiteit van Tilburg, wordt intern rechtsvergelijkend (rechtsgebiedoverstijgend) onderzoek gedaan naar de betekenis van overheidswetgeving. In de Westerse continentale traditie is sinds het ontstaan van nationale staten overheidswetgeving de dominante rechtsbron. Het meest pregnant is deze positie tot uitdrukking gekomen in de grote codificatiebeweging van de achttiende en negentiende eeuw. Inmiddels is de dominantie van overheidswetgeving onder druk komen te staan. Vrij algemeen is men het erover eens dat overheidswetgeving niet meer de centraal aansturende rol van vroeger kan vervullen. Tegelijk echter moeten wij constateren dat de idee van een codificatie nog steeds springlevend is. Het een sluit kennelijk het ander niet uit, maar hoe passen ze bij elkaar? Dat is de vraag die wij in het deelprogramma 'Codificatie' van de Tilburgse Onderzoekschool proberen te beantwoorden. Wij concentreren ons in deze bundel op één onderdeel van de vraag, te weten op het ervaringsgegeven dat overheidswetgeving – en zeker een codificatie – tamelijk log is en niet snel genoeg kan inspelen op de voortdurende vraag naar recht in de samenleving, hoe zeer de wetgever ook zijn best doet. Vereist dat niet, zo vroegen wij ons af, een perspectiefwisseling, in die zin dat in plaats van alle energie te steken in pogingen vooraf om regels zo volledig en duidelijk mogelijk te krijgen, het de voorkeur verdient zich meer te richten op de fase erna, dit wil zeggen de fase van de hantering van overheidswetgeving (codificatie) en de begeleiding die daarbij gegeven kan worden?

Een eerste, vluchtige bestudering leerde dat in de praktijk al meer dan eens begeleidingsinstrumenten bij de hantering van de wet (codificatie) worden gebruikt. Wij hebben die nader onderzocht en met elkaar vergeleken, ten einde vast te stellen of de door ons gedachte perspectiefwisseling inderdaad vruchtbaar kan zijn. In de Uitleiding komen wij tot een voorzichtig positief antwoord.

Veel dank gaat uit naar de wetgevingsjuristen uit de praktijk (zie Bijlage A) aan wie wij onze voorlopige bevindingen hebben mogen voorleggen en die bereid zijn geweest daarop hun kritisch commentaar te geven. Zij hebben ons op een open en vruchtbare manier laten profiteren van hun kennis en inzichten. Dank spreken wij ook uit jegens Cees van der Sanden, student-assistent bij de vakgroep Privaatrecht, voor zijn verslag van de bijeenkomst met de wetgevingsjuristen.